Gerede Halkevi Çalışmaları

Son iki ay içinde Gerede Halkevinin yaptığı işlerin en b
Halkevi kolları içinde bulunmıyan dil Edebiyat kolunu açması olm
Temsil kolu Cumhuriyet bayramına bir temsil hazırlamaktadır.
kolu spor takımlarını çalıştırmaktadır.

30 Ağustosta bir aile toplantısı yapılmış. Ar kolu cazı iştirak et

Gerede Muhabiri
İlhan Akgün

Olaylar

Boluyu ziyaretler :

Bu son iki ay içinde Sayın Adliye Vekili Ali Rıza Türel ile uslarımızdan Cemil Özçağlar ve General Abdullah Alpdoğan, Müfettişi Dr. Ahmet Selgil, Falih Rıfkı Atay, Ziraat Vekâleti şarı Fahri Bük Emniyet umumiye Müfettişlerinden Fahri Belen, B Ziyaret etmişlerdir.

İş Hareketleri :

Hükümet Konağının ve bir İlkokulun ihalesi yapılmış olup, İlk lun temel atma merasimi Cumhuriyet bayramında yapılacaktır.

Parti Hareketleri :

Bu son iki ay içinde Partinin bütün teşkilâtının kongreleri mıştır. Ocak kongrelerinden başlayıp 27-10-944 tarihinde açılan kongresi ile sona eren Partinin bu mühim hareketlerinde yurt ve için iyi kararlar alınmıştır.

Bolu Vilâyet Matba.

ABANT

OLU HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

SAYI : 3 Kasım - Aralık 1944 CİLT : 1

İçindekiler

Yeni Yıla Girerken . . . . ABANT
Bolu Hatıraları . . . . Talât ONAY
Tarihte Kadın ve Aile Hukuku . . . . Mehmet YAMAN
Bir gün ölsek bile . . (Şiir) . . . . Necmi EREN
Diş bakımı ve ehemmiyeti . . . . Dt. Tevfik ATAY
Razı Babanın bir şiiri . . . . Behçet BARAN
Bolu ve Orman . . . . Necip GÜNAY
Mağlavit Hatıraları . . (Şiir) . . . . Muzaffer TUNA
Çocukta İtimat . . . . Hayriye PAKSOY
Daha Mes'ut olmamız kolaydır . . . . Güllü ÜLKER
Ardıç Kuşuna . . (Şiir) . . . . Nedim ÇAPMAN
Çocuklarımızı Sevelim . . . . Mürvet AKTÜRE
Sohbet . . . . Hayrettin YALÇIN
Güvercinime . . (Şiir) . . . . Hüseyin ÖZAY
Gerede Halkevinde bir müsamere . . . . ABANT
Hikâyet (Bir düğün Gecesi) . . . . Necmi EREN
Halkevi Çalışmaları . . .

Yeni Yıla Girerken

Bu gece, çılgın bir musikinin âhengine kapılarak derin bir memnunlukla 1944 yılının cehenneminden kurtulan insanlar 1945 yılının mechul günlerine karanlık kapısından girecekler.

Alabildiğine sevinç doluyuz... Bu sevincin ömrümüzden eksilen bir gün için olduğunu düşünüyoruz. Ve diyoruzki: Hayatla mezar arasında kısalan mesafenin bir büyüsü olmalı. Çünki kaybettiğimiz ömre ağlamıyoruzda ölüm yolunun 365 gün birden kısalmasına seviniyoruz.

1944 yılı medeni insanlar dünyası diye vasıflandırdığımız garbın 1939 dan beri devam eden metabolizma ihtilâlini daha müthiş bir hendeseye sürüklemiş, daha vahşi bir hale sokmuştur.

Dünya âhengini muvazeneleştiremiyen 1944 barut kokuları, top sesleri içinde, yer yer yanan dünyaya gelmişti. Aynı manzarayı biraz daha büyüterek bu gece dünyayı ve çoğu muztarip insanları terkedip gidecek...

1945 yılından insanlık âlemine kaybettiği; sulhun, sukûnun huzur dolu günlerini getirmesini bekliyoruz. Zira eski yıl insanları mes'ut edemedi. Dilerizki yeni yıl daha bedbaht etmesin. 1945 yılının getirmesini beklemediğimiz; mes'ut havasında dünyamızın ebedî âhek manzumesinin mihraklaşmasını candan ve gönülden temenni ederken okuyucularımızın yeni yıllarını tebrik ederiz.

ABANT

Bolu Hatıraları

Talât ONAY
Çankırı Meb'usu

Bu hatıralar bir poltika adamının siyasi hayatında oynadığı rollerin hülasası, bir idare adamının muvuffakiyetinin hikâyesi değildir. Bunlar çeyrek asır evveline ait maceraları zihniyetleri, dostlukları hatırlatan, gösteren bir çeşit not gibidirler.

Bu itibarla meraklıların işine yarayacaklarını ummaktayım. Bazı doştlarım rahmetli Saibin yazıhanesi müdavimlerini bugünki gençlere tanıtmamı, bunun arzu edildiğini söylediler. Bu arzuyu tatmin için yazıhane müdavimlerinden bazılarının hatırımda kalan hususiyetlerinden bahsedeceğim.

Süreyya Efendi

Bolunun eski ve ülema ile dolu bir ailesine mensuptur.. Babası Bolu müftülüğünde bulunmuş olan Sipkatullah efendidir [1] asıl adı (Sirya dırki Epçet hesabile doğum tarini olan (1271) hicri yılını gösterir Ben Süreyya efendiyi yetmişlik bir ihtiyarken tanıdım. Uzun boylu geniş omuzlu, beyaz sakallı, temiz kıyafetli, gür sesli, müşekkel, vakur bir zattı. Medreseli olduğu halde ilmi derin sayılamazdı. Yarım asır Belediye meclisi idare azalıklarında, yüzlerce komsiyonlarda bulunmuş, üzerine aldığı her hizmeti yerine getirmiş, gayretli bir (efendi) idi. En çok Tagayyübüleşraf kaymakamlığı ile öğünürdü. Hayrete şayan bir hafızası vardı. Bir cihetle kendisine (Bolunun canlı tarihi) derdik siyasete, siyasi havadislere pek meraklı idi. Her akşam üstü Saibin yazıhanesine gelir. Bazı kelimeleri yanlış teleffuzdan zevk aldığı için: Ajanis vamı? Derdli diye seslenir. Oflar puflar savurarak bir sandaliye alıp kapı önüne otururdu. Havadis merakı yüzünden gece bile karşıki kahve önünde uzun müddet pineklerdi. Hatta bu merakladırki garp cephesine tütün, makara ve saire götüren heyete katılmış günlerce at üstü yolculuğa katlanmıştı. Boynunda uzun bir kılıç asılı böyle bir ihtiyarın cephe ziyaretine gelmesinden mütehassis olan kumandan İsmet Paşa hocamıza ve arkadaşlarına birer düşman silâhı hediye ettiği gibi Ankarayı görmek arzusunu izhar etmesile, hususi trenle seyyahatini ve torunu Sipkati son defa gördükten sonra mesudane ölmek istediği yolundaki niyazi üzerinede Sipkatin Afyon cephesinden alınarak Boluya verilmesini emretmişti. Avdetinde her yerde her mecliste münasebetli münasebetsiz bu seyyahatten bahsetmekle şeref duyardı.

Ben düşmanı bir şey sanırdım. Leşlerine basa, basa cepheyi dolaştım, diye ateş hattına kadar yanaşdığını anlatmak isterdi. Bu leşlere basmak keyfiyeti sahih olmakla beraber hocanın heğbesini mermilerle doldurmak için ölüler arasında dolaştığının bir ifadesi olduğu rahmetli Mithat Akif ve muhterem müftü Tayyar beylerin lâtifelerinden anlaşılmıştı. Hoca ile dostluğumuz onun göçmesine kadar sürdü. Her akşam Saibin yazıhanesinde görüşürdük. Teftiş seyyahatlerierimde bana arkadaşlık ettiği olmuştur. Düzce seyahatlerinde nerede misafir olacağımızı o kararlaşdırırdı. Yolda, köylerde, Düzcede rastladığı ihtiyar çerkes ve abazalara:

— Ulan Hacı Mehmet, kelimei şahadeti sana ben öğretmiştim. Yahut:

— Haçı İsmail seni ben sünnet ettirmiştim:

— Seni bu köye ben iskân etmiştim, değilmi. Diyerek ihtiyar muhatabına maziyi hatırlatır, onların minnatdarlıklarını görünce derhal tütün cerrine başlardı. Benim hesabımada (cer) ederdi. Fakat eğer fazla cer etmişse benimle dönmezdi. Az yapmışsa bir sıgara bile vermezdi. Çünki çok tiryaki idi. Geceleri bir kaç defa kalkıp yoğurt çanağı büyüklüğündeki fincanı ile kahve, uzun kağıtlara sarılı beş on sigara içtiği meşhurdu.

Hükümet erkânı ile seyahati pek severdi. Gidilen kasabalarda verilen ziyafetlerin kendisini cezbettiği muhakkaktı. Kimlerin evinde rahat edileceğini, kimlerin yemekleri güzel çıkacağını bilirdi. Hatta bir Düzce

[1] Devreğin Adatepe köyünde Peygamberlik iddia eden (Esma Kadın etrafında mühim bir gizli komite teşkil eden Şakir efendi ile Sıpkatullah efendinin muhaberesine ve bir kısım Bolu eşrafının el altı yardımlarına dair bir vasika görmüş Süreyya efendiden izahat istemiştim. Muhterem ihtiyar çok müteessir olmuştu. Çünkü cilt sene evvelki korkuyu halâ unutamamıştı.

seyahatına çıkarken bana Üskübüde Reşat, Çilimlide Ragıp beylere ve Mehmet ağaya misafir olmamı tavsiye ve kendisi için tütün istememi tenbih bile etmişti.

1338 Eylûlu sonlarında idi mutasarrıf rahmetli Fahri beyin maiyetinde hocada beraber Mudurnu'ya gitmiştik. Eşraftan hayta Salih ağanın evinde misafirdik. Gece yatak udalarına çekilmiştik ki hocamızın gecelikle ve başı sarılı yaşlı bir kadın gibi dolaştığını gördük. Şimdi Kastamonu Valisi olan Sıhhat Müdürü muhterem Dr. Mitat Altıok hoca ile aramızı açacak bir latifede bulundu. Ben gülerek:

— Maşaallah hoca efendi kadınlık size iyi yakışıyor. İsyanda da evden eve bu kıyafetle mi kaçmıştınız demiş bulundum. Onun en çok kızdığı kadın çarşafı ile dolaşmayı erkekliğine nasıl yakıştırdığını sormak olurdu, Çok hiddetlendi. Ben sizin gibi ödlek değilim. Torununu çocuğunu öpmüş bir ceddi âlâyım erkekseniz haydi güleşelim. diyerek üzerime yürüdü. Ben bu ihtiyarı bir hamlede kucağıma alarak kaldıracağımı sanırken o beni bir tutuşla yatak üstüne fırlatıvermişti. Sıktığı pazularımda acı bir ağrı hissettim. Başım sedire dokunmuştu, zonklıyordu. Doktor vücudumu muayene ediyordu. Bu sırada mutasarrıfın sesi hepimizi odasına toplanmaya davet etti. Bir dakiko sonra mutasarrıf teserrür ifade eden titrek bir sesle:

— Muhasebeciden şu telgrafı aldım. Arkadaşımızı Ankara Maarif müdürlüğüne, yerine de Tevfik beyi tayin etmişler. Adam işe başlamış bile [1]

Bu haberle rahat ve uykuları kaçan arkadaşlar arasında Süreyya efendi görünmiyordu. Onu sofada bir mindere diz çökmüş, gözleri yaşlı gördük. hocamız cok vefalı idi, sevdiklerine karşı. Allah rahmet etsin.

[1] Tevfik bey yaşlı, Sarıklı, sofu meşrep. terbiyeli ve cok haluk bir zattı. Bolu Maarif Müdürü iken Ala şehri istemiş, oranın işgali üzerine gidemiyerek Bolu'da kalmıştır. İki sene sonra Maarif vekili olan hemşehrisi Balıkesia Meb'usu Vehbi bey beklenilmeyen tahvili yaparak hemşehrisini memnun etmek istemiş. halbuki bir az sonra tekaüt edilmişti.

Tarihte Kadın ve Aile Hukuku

Mehmet YAMAN

TANZİMATTANBERİ VE İNKİLÂPTAN SONRA BİZDE

Avrupa ve Asya Türkiyesindeki Aile tipi, Tanzimattan önce yarı Pederşahî olarak görülmektedir. Ziya Gökalp' in deyimine göre bu aile, (Konak) anlamı altında toplanabilir. Bu hayatın tablolarını intibah, Araba Sevdası' Sergüzeşt romanlarında anlatılarak gösterilmiştir.

Padişah sarayı ve Paşa Sarayları da içinde olduğu halde birinci sınıf şehirlerin (Konak) ları kendilerine has bir morfolojiye maliktir. Şehirlerin halk tabakalarına ait mahalleleriyle küçük kasaba ve köylerde bu morfoloji kendini pek göstermez. Buralarda Arap, Acem, ve Bizanstan uzakta kalan aileler daha demokrattırlar. Konak ve evlerde söz sahibi babadır.

Tanzimatla örf ve adet sarsıntısı bilhassa kadın giyinişinde görüldü. Tanzimattan 25 sene sonra (Terakki) mecmuasında şu yazıyı görüyoruz:

(Bu alemde bekayı nesli âlem için erkeklerin lüzumu ne derecede ise kadınların lüzumu da ayniyle olderecedir. Kuş bir kanatla nasıl uçmazsa bekayı nesil de yalınız erkek, yalınız kadınla olamaz.) O zaman için bu söz, aile hususunda söylenebilmiş mühim bir sözdür.

İkinci Meşrutiyet inkilâbına kadar bir taraftan kültür kurullarına Türk kızlarının alınması sonucu olarak, diğer taraftan Avrupa kadınlığı ile artan temas gittikçe daha çok Avrupalılaşan konaklar hazırladı. Bu inkilâpla, Meclise bir kadın gurubu girmek arzusunu gösterdi Bütün dergiler yazılar yazdılar. Vilâyetlerde de bu ses duyuldu. İlk ışıkları duyulan bu müsavatçı ceryan Büyük Harbin doğurduğu eko-

nomik sebeblerle Türk kadınını hayata attı. İslâmcı, garpçı, Türkçü mütefekkirler bu olayı ele aldılar. Bu arada Ziya Gökalp'ın çalışması yenilik hayatımızda önemli yer tutar.

1908 - 1918 ve 1918 - 1938 arasında aile hayatına yeni yollar çizilmiştir. Artık bu tarihlerde kadın eşitsel bir gözle karşılanmaktadır.

SOSYAL HAYATIMIZDA CİHAN GÖRÜŞÜMÜZDEKİ DEĞIŞME

Giyinişimizdeki. evimizdeki. değişme sosyal Hayatımızın. Teme di olan ailedede kendinini gösterdl. Bir Türk babasına eşit Karşımızda bir Türk anası heykelleşti.

Inkilâpla beraber yapılan değişiklikler gözümüzün önündedir: Sihhatli ve yarıki Türk neslini yetiştirecek ailenin annesine bu gün asıl vazifesi ve.ilmiş midir yoksa o dünkü karanlık sıkıcı hayattan mı kurtarilmıştır? Burası münakaşa edilmelidir.

Anne olarak Türk kadını bir nesil yetiştirmeği üzerine almıştır. Sosyal ve ekonomik sebeblerle kendisine verilen yüklü işlerinin başında bir anne kucağı, bir anne şefkati sahibi olduğunu unutmamalıdır. Bir Anadolu deyince, Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük şehirler hatırımıza gelmemelidır. Pu koca yurt parçası, şurada burada Türk ailelerile doludur. Milletçe bir terbiyeye, milletçe bir aile anlayışına münevver kadınlarımız örnek olmalıdır. Kadın hukuku işte burada aydınlaşmış bulunuyor. Erkek, kadın asıl ödevlerini anladıkca bu olay biraz daha işlenmiş olacaktır.

Her ulus, bünyesine çevresine uygun hayat şartları içinde yaşamaktadır. Irksel ve sosyal etki o ulusu karekterize etmektedir. Ulus olarak ayrıca, insan olarak anılacak bir aile şekli vardır.

Alman, İngiliz, Eranşız sosyalitesi ideali temsil edemez. İdeali insanlık temsil eder. Türkler, örneğini herşeyde olduğu gibi ailede de kendi ırkî özelliklerini inceliyerek insanlığı örnek alacaklardır. Bunun ideal mevcut şeklini bugün almış bulunuyoruz. Fakat bunda noksan olan bir taraf var: Irkî hususiyetimiz tetkik edilmemiş. Hemen benimseyemediğimiz yahut ifratını temsil ettiğimiz hallerimiz varsaki, bu vardır.

Sizlere burada medenîkanundan, muhtevasından bahsedecek değilim. Kanunu medeninin esbabı mucibe layıhasında şöyle deniyor:

(Adliye vekâleti en yeni ve en mükemmel olan isviçre kanunu medenisi Milletimizin şimdiye kadar bağlı kalan vasî zekâ ve kabiliyetini tatmin edecek ve ona hakiki cevelengah ve bir saha olabilecek bir eseri medenî olarak görmektedir. Bu kanunda milletimizin duygularile istinas etmiyecek hiç bir nokta tasavvur etmemektedir.) Muasır medeniyete bir ayak uyduracağımıza göre böyle bir kanuna ihtiyacımız vardır. ve aldık. Aile hayatımızı da bu kanunla tesbit ettik.

Kadın olsun Erkek olsun onun kudrut ve kabiliyetleri belli olduktan sanra her ikisinin de karekteri çizilmiş olur. Her, hakkı teslim yahut haksızlık, fazla serbestti vermemek gibi arizî şeyler de bu sayede ortadan kalkmış olur.

Biz tabiatimizin dışına çıkamayız. Kadın da bizim gibi bir tabiat sahibidir. Onun da kalbi ve kafası yani duygusu ve düşüncesi var. Cemiyet kolay kolay tabiat kanunlarını değiştiremez. Şimdiye kadar gördüğümüz haller arizîdir. Tabiî bünyenin icabı bir sosyalitede bunlar anılamaz. Vaktaki insanlar bir birlik kurdulnr. O birliğin kendine göre kanunları doğdu. Ahlakı doğdu, İlmi doğdu, San'atı doğdu. Bu arada kadın erkek tabii varlıklarının müsaadesi nisbetinde o birlikte yer aldı. Bu gün ihtiyaçtan doğan müstesna haller olabilir. Bunlar dünki topluluklarda olduğu gibi kadın erkek ayrılığı, Yahut eşifliği şeklinde özellikler de gösterebilir. İnsan tabiatinde karanlık taraflar kaldıkça bu hal cemiyetlerde müsbet ve menfi bir şekilde var olur. Bu günki sosyal kanunlar ideal değildir. İnsanların yer yüzündeki kesafeti ve kaynaşma şekilleri değiştiği müddetce kadınlık erkeklik aleminde de değişiklik olacaktır.

Bir Gün Ölsek Bile

Mercan dudağında parıltılı gün,
Müphem aydınlığı bakışlarının.
Bitmez musikisi, artık yarının
Altın saçlarından dökülür bütün

Ve aynı minvalde bakışlarımız
Günahın akıyor avuçlarından..
Islak kirpiğinin tâ uçlarından
Düşüyor göğsüme aşk, yıldız yıldız.

Dal dal, yaprak yaprak ve mevsim mevsim
Bulut bulut sevda geçti aynamdan
Kurtulmuş gibiyim artık zamandan...
Ellerin elimde bir başka iklim.

Geçiyor yumuşak aydınlığımdan
Sıcak kokularla aşk türküleri..
Ve dost güvercinler eski kederı,
Beyaz kanatlarla çekti kapımdan.

Bu rüya bitecek gibi ansızın
Saadeti bizim bütün mevcudun..
Ilık karanlığında bir sükûtun
Mes'ut havası var maceramızın.

Yosun gözlerinle gözlerimde kal,
Hüzün geçmiyecek bu müntehadan..
Bir gün ölsek bile, bu maceradan
Her dudak anlatır tatlı bir masal.

Necmi EREN

Diş bakımı ve ehemmiyeti

Dr. Tevfik ATAY

Dişlerin uzviyette çok mühim roller oynadığını bu gün için izaha lüzum yoktur. Bir insada güzelliğe, konuşmaya ve ağızdaki birinci hazma yardım eder. Güzel mütenasip bir diş her kesin arzu ettiği yegâne gayelerden birini teşkil eder. Bu gün Amerikada düzgün dişlere malik olmayan pek çok artisler tabii dişlerini aldırtarak yerlerine suni dişler koydurtmak suretiyle güzel ve mütenasip dişlere sahip olmak hevesine düşmüşl.-dir. Dişleri noksan veya hiç olmayan bir kimsenin konuşması müşkül olur. Siması bozulur, çenesi sivrilir, hazmıde zorlaşır binnetice miyde hastalığına da uğrayabilir. Bu kadar çok ehemmiyeti olan bir uzvun hiç şüphesizki bakımına, sağlamlığına itina gösterilmesi lâzımdır. Hazmı yolunda olan bir vucudun dişleride sağlam demektir. Sağlam ve çürüksüz dişlere sahip olan bir vücudun ekseriya hiç bir mühim hastalığa tutulmadığı yapılan istatistiklerden anlaşılmaktadır. Çünki tıbbi tavsiyelere itina gösteren ve iyi bakılan dişle, bünyesinde bir mikrobun üremesine ve vücudu tehdid etmesine imkân bırakmamaktadır. Bakımada en ziyade küçük yaşlarda alıştırılmalı ve mümkün olduğu takdirde dişeme zamanında fosfatlı yiyecekler verilmek suretiyle dişlerin teşekkülü zamanında kuvvetli olmasına yardım etmelidir.

Çocuklar böylece alıştırılup bakıldıkları takdirde daha kolay diş çıkarırlar, kavi ve metin dişleri olur. Hiç şüphesizki her yıl biraz daha büyümek için iyi yemeğe ve iyi hazım cihazına malik olmaları genç ve gürbüz bir neslin çoğalmasını mucip olur. Bilâkis fena bir şekilde bakılmış dişler vaktinden geç çıkar. Bu ise gayrı tabii bir haldir.

Zira vaktinden evvel çıkanlar tam kireçleşmeden doğarlar ve vaziyetleri istikametleri itibariyle bozuk olur. çiğnemeğe tam olarak hizmet edemezler. Mukavemetleride az olduğu için çabuk çürürler.

Diş çıkarma zamanında ateşli, mikroplu hastalıklar geçircn çocuklarda aynı akibete uğrarlar, dişleri bozulur, üstleri adeta destere dişi gibi gedikler ve çukurlarla dolar. Bu hastalıklarda irsi firengi, tifo, çiçek, kızamık ve kızıl gibidir. Bilhassa tifonun dişlerin kemiyeti üzerine tesiri fazladır. Dişlerle birlikte diş etleride bütün bu arıza ve hastalıklara makes olur. Bütün bir vücudun ahengi bozulur. bütün bunları sathi bir şekilde tetkikten sonra bakıma da böyük bir yer ayırmak lâzı geldiği tezahür eder,

1 — Dişler ekşilerden müteessir olduklarından böyle bir şeyler yenildikten scnra ağız mutlak surette yıkanmalı ve dişler arasında kalau parçalar varsa gürdanla temezlenmelidir. Bunlar yapılmadığı takdirde koçaklarından mikropların üremesine bir vasıta olurlar.

2 — Dişler günde en az iki defa yemeklerden sonra oğularak diş macunu veya sabunlu su ile yıkanmalıdır. Bilhassa sabunun adi ve kireçli olmaması lâzımdır.

3 — Mevcut müteaffin çürükleri diğerlerinin tabii hayatlarına mani olmaması için tedavi edilmesi diş hıfzısıhhası için pek alzemdir.

4 — Şeker, Romatizma, Nakris gibi bünyevi hastalıkları olan diş ve dış etlerinin tedavilerine bilhassa itina güstermeleri lâzımdır.

5 — Dişlerin diplerinde teşekkül eden ve diş etlerinin bozulmasına sebebiyet veren (kefege) tartırların hiç olmazsa senede bir iki defa temizlenmeıine gayret etmelidir.

6 — Takma dişleri olanların da çok dikkat etmeleri ve bilhassa kavçuk dişler her gün tavsiye edilecek ilâçlar veya ispirto ile temizlenmelidir.

7 — Ara sıra ağzın muayenesini itiyat edinmelidir.

8 — Ağızda bir koku hissedeliyorsa derhal muayene ettirilerek çaresini aramalıdır.

9 — Bozuk ve keskin şekilde kırık dişler varsa dil ve yanaklarda yapabileceği kötülükler düşünülereek islâh ettirilmelidir.

10 — Ağızda katiyen diş kökü bırakılmamalıdır.

Şimdiye kadar zikrettiğimiz şeylere daha ilâve edecek pek çok tavsiyeler bulunabilir. Meselâ katran ruhunu herkes diş ağrısı için kullanmak istemektedir. Halbuki dişin kilisli terkibi üzerine tesir ederek zarar ve çürük derecesini artırmak gibi mahzurları vardır.

İkliminde dişler üzerinde hususi bir tesiri olduğu yapılan istatistiklere nazaran daima rutubetli yerlerdeki insanlarda diş çürüklerine dâha ziyade tesadüf edildiği anlaşılmaktadır. Aksi olarakda sıcak ve kuru iklimde yaşayanlarında dişleri sağlam ve metin olduğu görülmüştür. Şu hale nazaran rutubetli iklimde yaşamağa mecbur olanlar daha ziyade hıfzısıhha kaidelerine itina göstermeleri lâzımdır. Çünki çabuk çürüyen ve tedavi ettirilmeyen müteaffin dişler mikropların üremesi içi en güzel bir vrsıtadır. Ağızda hemen her çeşit mikrobun meycudiyeti mikroskop muayeneleriyle tesbit edilmiştir. Binenaleyh bünyenin zaif ve mukavemetsiz bir zamanında bu mikroplar hazım yoliyle geçerek faaliyet gösterip hastalık tevlit edebililer. Bunun içindirki ağız hıfzısıhhasına sıhhatli ve neş'eli ömür sürebilmemiz için hayatta büyük bir ehemmiyet vermek lâzımdır.

Saatci Efendi

Saatcı efendi dinle kelâmı
Halkeden haliki rahmanı aşkına
Sana göndermişim tanrı selâmı
Habibullah nuru kuran aşkına

Kıt'ası küçüktür, fiatı belli
Silmesi yirmibeş tamiri elli
İstersen dükkânda kalsın temelli
Doğrumu bu fiat allah aşkına

Razı baba buna getirmez takat
Her hafta ustaya gidermi saat
Yelkovan akrebe etmez itaat
Doğru yap yusufu Kenan aşkına

Toplayan (*)
Behçet BARAN

[*] Bu şiir Çerkeşli Halk şairi Razı Baba'nındır.

Bolu ve Orman

Necip GÜNAY
Y. Orman Mühendisi

Bolu kelimesinde bir (bolluk) manası gizli ise, bu her şeyden evvel Orman bolluğunu ifade etmektedir. Bolunun ormanı bolluğunu anlamak için kitap karıştırmağa lüzum yoktur. Sabahleyin kalkdığınızda ufuklara bir göz atarsanız uçsuz bucaksız koyu dalgalı yeşilliklerden başka bir şey göremezsiniz. Bu manzara vilâyetin hemen her semtinde böyledir.

Fransızlar Boluya (orman denizi) ismini verdikleri zaman ne güzel, ne yerinde bir benzetme yapmışlardır. Tabiatın böyle göz alıcı ve zengin bir lutfuna en geniş ölçüde mazhar olan bu yurt parçasında her yer süslü' her köşede daima bir bahar havası vardır. Burada bulunmak bu koyu yeşil ufuklardan süzulup temizlenerek gelen berrak ve çam kokulu havayı kana kana teneffüs etmek ne büyük saadettir. İçinde bulunanlar bunu hakiki değerile kıymetlendiremezler. Fakat onu birde yurdun ormansız ve kıraç yerlerinden gelenlere sorun.

Bilmem belediye otelinin hatıra defterini hiç karıştırdınızmı? bu defterde, Bolu hakkında bir çok enteresan görüş ve duyuşların artislik tarifleri vardır. Fakat bunların hemen yüzde doksanında Bolu ormanlarının güzelliği methedilmekde ve tabi atın bu zarif öbtüsüyle sarmaş dolaş olarak yaşayan Boluluların engin saadeti, hatta birazda gıpta ile, vasıflandırılmaktadır.

Bolu, orman genişliği itibarile değil amma, Ağaç zenginliği bakımından yurt bölgelerinin başında gelir. Ormanlık saha nisbeti Antalya, Seyhan ve Balıkesirde daha fazladır. Fakat işe yarar Ağaç itibarile Bolumuzun bunlara üstün olduğu söylenebilir.

Takriben sekiz milyon hektar kadar olan bütün Türkiye ormanlarının yüzde 3.4 ü Antalyada ve yüzde 3, 9 u (310,000 hektar) Boluda, geri yanı diğer Vilâyetlerdedir. Bu nisbetin Amasyada yüz de 0, 5, Urfada yüzde 0, 02 olduğunu söylersem Vilâyetimizin Orman bolluğunu daha iyi anlamış olursunuz.

Topraklarının yüzde yirmisinden azı Ormanlık olan yerler (Ormanca fakir) sayılır. Vilâyetimizde umum arazinin -- çok şükür -- yüzde 27,6 sı ormanla örtülü olduğuna göre, ormanca fakir sayılmaz. Ancak bu nisbeti yüzde 30 - 35 yapabildiğimiz gün hakiki orman zenginliğine kavuşmuş oluruz.

Acaba Bolu'da adam başına ne kadar orman düşüyor? bu husustaki rakamı vermeden evvel ehemmiyetli bir noktaya işaret edeceğim: Ormanla az çok münasebeti bulunan bir adamın yakacak ve kullanacak ağaç olarak senelik ihtiyacı bir metreküpdür. Devamlı olarak bu bir metreküpü elde etmek için 0, 35 hektarlık (yani yuvarlak hesap üçbuçuk dönümlük) iyi yetişmiş bir orman sahasına ihtiyaç vardır.

Şimdiki halde Türkiye ormanlarında bir metreküp ağaç ancak 0,70 hektardan alınmakdadır. Vilâyetimizde adam başına 1,20 hektar orman ve yine adam başına 1,650 — 1,700 metreküp hacminde ağaç düşmekdedir. Fakat bu nisbetin kabarık oluşu orman bolluğundan ziyade nüfus kesafetinin azlığından ileri gelmektedir. Şu halde nüfusumuzun artışına uygun olarak ormanlarımızı da genişletmek zorundayız.

Orman çeşitlerine gelince: Karekter bakımından Karadeniz iklim bölgesi içinde bulunan Bolu arazisinde (Ladin müstesna) diğer Karadeniz mıntakası ağaçlarının hemen hepsi mevcuttur. Ağaç çeşitleri nisbet itibarile takriben şöyledir. Yüzde 30 çam, yüzde 25 kayın, yüzde, 25 köknar, yüzde 10 meşe, yüzde 5 Kestane, yüzde 5 diğer ağaçlar (gürgen, kavak, İhlamur, akçaağaç, kızıl ağaç, şimşir, fındık, dişbudak yemişen, ahlat, porsuk)

Deniz sahillerindeki bölgelerde daha ziyade Kayın, Kestane ve Meşe ormanları görülür. Çam ve Köknar ormanları iç taraflardandır. Hemen bütün ormanlar bir kaç ağaç cinsinin karışmasından hasıl olmuştur. Ormancı diliyle (mütecanis) denilen ormanlar pekde görülmez.

Ormanlarımızın takriben yüzde 45 şi yetişkin ve kesime elverişli bir çağdadır. Geriyanını bakıma muhtaç ormanlarla yakacak odunu vermeye yarayan baltalıklar teşkil eder.

Aziz Bolulular; Ormanlarınızın kıymetini bilin. Ağaçları birer evlât sevgisiyle koruyun. Unutmayınki tabiat en büyük, en kıymetli lutfunu sizlere hediye etmiştir. Sizler yalnız kendi ihtiyacınızı değil,

Memleketin bir çok ormansız yerlerindeki kardeşlerinizin de muhtaç oldukları ağaç maddesini teminle mükellefsiniz.

Sayın köylü kardeşlerim: Sizede bir öğüdüm var: Köyün ardındaki dağda ormanımız var diye böbürlenmeyin. O orman günün birinde belki tükenir. Çocuklarınızın ve torunlarınızın size beddüa etmemesini istiyorsanız harekete geçiniz. Evvelâ köyünüzün sokaklarına, tarlalarınızın kenarlarına ağaç dikiniz. Onları muhabbetle ve şefkatle himaye ediniz. Sonra köyünüzün ardındaki ormanla köyünüz arasındaki ormansız araziyi ağaçlayınız. Devlet her tarafda orman fidanlıkları açmış yurdun her köşesine orman mühendisleri göndermiştir. Bilmediklerinizi onlardan öğrenin. Baltanızı yaşayan bir fidana saldıracağınız zaman o fidanın emzikdeki bir yavrunuz olduğunu, onda, bütün yurdun hakkı bulunduğunu biran bile hatırdan çıkarmayınız.

Mağlavit hatıraları

Vur kazmayı arkadaş, daha derin kaz onu
Dizini geçsin çukur gizliyecek boyunu
Başlıyacak nerde ise bu gün hudut oyunu
Vur kazmayı arkadaş kolların yorulmasın.

At kürekçi toprağı çukurunu görelim
İman dolu göğüsle biz hududu örelim
Tuna coşmuş çağlıyor, hayvanları sürelim
Sür arkadaş atını, yolunda durulmasın.

Amacımız yaşatmak ülkemizde barışı,
Seyredecek bu dünya yapılacak yarışı,
Bin mehmetcik bekliyer hudutta bir karışı
Mümkünmü süngümüzde bu vatan kurtulmasın.

Muzaffer TUNA

Çocukta itimat

Hayriye PAKSOY
Öğretmen

Bir annenin şuurlu sevk ve idaresi çocuğun itimadını bir kat daha artırır. Çocukluk devrinin kendisine mahsus bir zevki bir eğlencesi vardır. Bunu tahrip etmemek lâzımdır. Anne, hayatının en mesut dakikalarını yaşayan çocuğunun saadetine, neşesine, elemine iştirâk etmeli. Onunla beraber oynamalı, gezmeli ve eğlenmelidir. Çocuk adeta en samimi arkadaşına açılır gibi bütün dertlerini, sıkıntılarını annesine sayıp dökmelidir. Bunu yapabiliyorsa çocuk annesini seviyor ve itimadı var demektir. Anne bu idare sırrına vakıf olmalıdır. Çocuğuna bir çok eğlenceli meşguliyetler bulmalı, serbest bırakıyor görünerek rehberlik etmelidir.

Anne çocuğunu her akşam o günki hareketi hakkında hesap vermeğe kendi nefsini kontrol etmeğe alıştırmalıdır. Yapdığı yolsuzlukların ve kusurların nedametini vicdanında duymağı telkın etmelidir. Bunu yaptırabilmek için annenin bu yolda en güzel bir nümune olması lâzımdır. Kuru kuruya nasihatler, öğütler değil fakat canlı misaller annenin bilfiil kendi faziletli hayatı evlatlarına güzel bir örnek teşkil etmelidir.

Sevgi ve itimat gibi itaa. hissi de anne kucağında doğar ve tekemmül eder.

Anne göğsünü açup süt verinceye kadar çocuk beklemek mecburiyetindedir. Sabır sayesinde ita'ata alışır. Bağıran, çırpınan, huysuzlanan çocuk annesi göğsünü uzatınca bilmecburiye susar. İta'atın zaruri bir iş olduğunu anlar. Bir müddet sonra artık bilerek' anlayarak, isteyerek ita'at etmek hissi uyanır. Evvelâ ihtiyaçla başlayan ita'at sonraiyi bir şey olduğunu anlayarak annesine olan sevgi ve itimattan doğar

Fakat büyüyen çocuğun meşguliyeti azalır, konturol kalmazsa bu

hisler körler. Onun için yaşlarına göre oyunlarına ve meşguliyetlerine konturollü ve disiplinli bir şekilde devem etmelidir.

İta'atin kökleşmesi ve bir itiyat haline girmesi için çocuğun ruhi terbiyesine çok itina göstermek zarureti vardır. Bilhassa şuurla idare edilmesi, keyfi muamelelere maruz kalmaması lâzımdır. Anne emirlerini daima düşünerek mülâhaza ederek vermelidir. Yerine getirilmesini istediği bir emri artık hiçbir suretle geri almamalıdır. Çocuk bir oyuncak gibi kullanılmamalı. Onun kendine mahsus bir benliği, hususiyeti olduğu unutulmamalıdır. Hüsnüniyyetle yapdığı bir kabahat araşdırılarak af edilmelidir, Bilerek yapılmış bir kabahatın cezası dahi manevi olmalıdır. Yani bir zevkten veva bir eğlenceden mahrum edilmeli. Veyahut bir isteğini yerine getirmemelidir.

Anne çocuğuna marazi bir şefkat ve sevgi göstererek her dediğini yaparsa bittabi böyle bir cocuk inatcı olur. Çocuğun inadı annesinin mukavemeti karşısında kırılmalıdır. Gelişi güzel çocuğun her dediğine inanmak, söylediklerini hiç bir zaman konturol etmemek onu yalancılığa sevk eder.

Üzerine aldığı tabii vazifę ve mesuliyetin, büyüklük ve kutsiyetini müdrik ideal bir anne evvelâ çocuğunun tabiat ve mizacını, bünyesini ruhi hususiyetlerini araştırır ve buna göre çocuğunun bedenî, ruhî fikri, terbiyesini tanzim eder. İdeal anne kutretli bir öğretmenden daha ziyade çocuğun üzerindr müessir olabilir.

Çocuğun bedenî, fikrî, ahlâkı, milli terbiyesinde ilk temel taşı atan annedir. Öğretmene düşen iş annenin beşikten itibaren başladığı terbiyeye okulda devam etmektir. Bu itibarla aile ocağı, okul ocağının ilk merhalesidir. Bir anne çocuğunun kabiliyetine göre ilk senelerde ona her şeyi öğretebilmelidirki bilahare okul sıralarında bu bilgiler genişlesin ve tekemmül edebilsin.

Okula verilen bir çocuğun günlük hayatını konturol işini yine anne ihmal etmemelidir. icap ederse okula kadar giderek çocuğu hakkında bilgiler öğrenmeli ve çocuk hakkındaki kendi fikirlerini de öğretmene açık olarak anlatmalıdır. Elele vereçek olan iki önderin idaresi altında ilerleyen çocuklar hiç şüpesizki hayatın bir çok hadiselerinden müteesir bile olmadan, yararlı insan olarak yetişir.

Daha Mes'ut Olmamız Kolaydır

Düşünmeliyiz ki, kendimizi bedbaht hissediyor ve öyle oluyorsak bunun bir çok âmillerini kendimiz hazırlamışızdır. Bizi bedbaht edecek sebepleri bulup irademize rağmen tatbik edebildiğimize göre mes'ut olmak imkânlarını da arayıp bulmamız ve nefsimize tatbik etmemiz mümkündür.

Şans ve baht denilen şeylerin insan zekâsı, irade ve mücadelesi haricindeki tesirlerden doğmadığını muvaffak olmuş bütün büyük adamların hayatında, dünden ve bu günden alınmış yüzbinlerce misalle görmek kabildir.

Güllü ÜLKER

Bilmem hiç dikkat ettiniz mi?.. Hergün sokakta, nakil vasıtalarında, umumî yerlerde, hatta evinizde karşınıza çıkan tanıdık veya tanımadık hemşehrilerinizden, dostlarınızdan, arkadaşlarınızdan, hısım akraba veya çoluk çocuğunuzdan pek çoğu düşünceli ve asık yüzlüdür.

— Hayatımdan hiç memnun değilim, ömrümde mesut olamadım, hayatım bir faciadır, nedense buğün yine pek içim sıkılıyor, diyen ahbaplarımız, ne bugün ne de gelecekte ıztırap ve sıkıntılarının, yeislerinin bir izahını yapamıyacaklar veya pek sudan bir takım bahaneleri size dinleteceklerdir. Çünkü; hakikatta bu düşünüş, söyleyiş ve görünüşleri, etraflarından duya duya kendilerini alıştırdıkları sakim bir itiyattan başka sebebe dayanmaz

Duruş ve düşünüşümüzde bu neş'esizliğin başlıca iki âmilini görmek kabildir.

1 — Vücut hareketlerindeki noksanlık;

2 — Yanlış, hatalı ve şüpheci bir tefekkür...

Bunlardan birincisini ele alalım. Meselâ Bolu'nun en uzak noktasıne bir kilometre bile mesafesi olmayan Halkevinin uzaklığını bahane ederek buraya gelmiyen düşünce sahibi haklı ve samimidir. Çünkü, kendisini hareketsizliğe o kadar alıştırmıştır ki azami 10-15 dakikalık bir yürüyüşten eza duymakta ve rahatsız olmaktadır.

Akşama kadar dairesinde masasının başında oturan memur, dükkânında tezgâhının başında oturarak çalışan tüccar veya esnaf mesaisinin sonunda kendisini dinlendirmek veya eğlendirmek için kahvede, sinemada, evinde yine oturur ve sonra yatar.

Biz neden çalışırken, dinlenirken veya eğlenirken oturmağa bu derece iptilâ duyuyoruz. Neden hiç birimizde hergün kırlara çıkmak, uzun yürüyüşler yapmak, temiz hava almak, tabiat güzelliklerinden faydalanmak ve açık havada düşünmek ihtiyacını duymuyoruz. Eğer bir mecburiyet yoksa iki adımlık yol yürümek istemeyiz.

Vücut makinemizin ruh makinesiyle ahenkli yürüdüğünü ve birincisindeki ahengin hareket sayesinde mümkün olabildiğini, işleyen vücudumuzun bizi neş'e ve saadete kavuşturacağını niçin hatırlamıyoruz. En büyük düşmanımız - hatta cehaletten daha evvelki - atâlet ve hareketsizliktir.

En çok bedenî faaliyet sarfeden köylümüzde dahi aynı ağır hâleti ruhiyyeyi, oturmağa karşı şehirlerimizde duyulan derin inhimaki müşahede etmek kabildir. Artık oğlumu kızımı büyüttüm, onların sayesin oturup rahat edeceğim, diyen köylümüze sık sık tesadüf ederiz. Ağalık ve efendiliğin en geniş telekkisi bizde şimdiye kadar, ya başkalarının sırtından geçinmek veya oturarak kazanmaktır.

Kırlarda sık sık yapacağımız uzunca yürüyüşler bize muhtaç olduğumuz hareketi ve ve neş'eyi temin edecektir.

İkinci sebebe gelince: Asırlardanberi kökleşmiş ve bize intikal etmiş bir alışkanlıkla her hâdiseyi şüpheci ve menfi karşılarız. Her şeyi penbe görüp bütün hatâların olduğu gibi devam etmesi nasıl sakat ve hatâlı ise, tâdile ve tashihe yanaşmamak doğru değilse her güzel hareketi de müsamahasız bir endişe ile karşılamak o kadar yanlıştır.

Bütün noksanları iyi bir anlayış ve tatlı bir tebessümle gidermek imkanı varken bunu neden esirgiyor yanlış yola sapıyoruz. Bir ihtilâfın halledilmesinde çıkar yol mutlaka mücadele değildir.

Bir yumruğumu sıkarak üzerine yürüyeceğim hasmımın iki yumruğu ile bana mukabeleye âmâde olduğunu düşünmeliyim.

Serin kanlı ve sabırlı olmalıyız. Hakka ve mantığa en uygun olmayan teklifi dahi sükûnet ve güler yüzle dinlersek, bizzat o teklifi yapanın biraz sonra gelip bizden özür dileyeceğini bilmeliyiz.

Karşımızdakinin noktai nazarını kavramağa ve onun şartlarını göz önüne alarak, nefsimizle kıyas ederek, onun gibi düşünmeğe çalıştığımız gün, ihtilâfların yüzde doksanının esasen mevcut olmadığını göreceğiz.

Yalnış ve sakat düşünüş tarzımızın ikinci bir tezahürü de sırf kendi kusur ve kabahatlerimizle tekevvün etmiş, işimize uygun düşmeyen hâ-

diselerde iptidaî bir uğursuzluk kokusu bulmaktır. Öyle adamlara rastlarız ki meselâ sokakta kendi yürüyüş istikametini çaprazvarî kateden bir diğerinin hareketini, bir kara kedinin aralarından geçişini, günlerin Salı veya Çarşanba oluşunu işlerin yolunda gitmeyeceğine işaret sayarlar.

Hâlbuki asıl uğursuzluk kedinin masumane geçişinde veya rakamın 13 oluşunda değil bu tarzda bir düşünceye sahip oluştadır.

En büyük ve beliğ Türk hakikatını hatırlayınız.

«Teşeüm şeamettir.»

Unutmamalıyız ki cemiyete olan borcumuzu biz bedbaht bir angaryacı olarak değil, mesut ve neşeli vatandaşlar olarak daha mükemmel şekilde ödeyebiliriz. Yarınki Cennet Türkiyeyi neşeli, güler yüzlü ve haraketli çocuklarımız yaratacaktır.

*
* *

Ruzvelt'in dördüncü Amerikan seçimini de kazanışında en mühim sebebin inanan ve inandıran sevimli tebessümü olduğunu elbette okumuşsunuzdur.

Bizi birbirimize bağlayan şeyler, ayıran şeylerden fevkalâde çok daha kuvvetlidir. Bu bağın kuvvetlenmesi için mesut ve güler yüzlü bir cemiyet yaratmağa ihtiyacımız vardır. Saadet'in, kant'ın şu düsturunda tam ifadesini bulacağını zannediyoruz.

(Her zaman o suretle haraket et ki kabûl ettiğin düstur umum için bir kanun olabilsin.)

«Ruhunuzun vasıfları mutat düşüncelerinizin aynıdır. Fikirlerin boyası ruha da geçer», deyen Maks Aurel, bize düşünce istikametimizin yolunu gösteriyor.

Ruhumuzda saadet duyabilmemiz için her şeyden evvel saadetimize mâni olan düşüncelerden gerek beden gerekse fikir faaliyetimizle uzaklaşmak yerine iyilerini almak lâzımdır.

Ardıç kuşu'na

Gün doğarken Abant'a
Seninle sevişmiştik ardıçkuşu:
Sevdanı bilirim.
Uyanmamı hiç beklemezdin.
Göle inmiş bulutlar yükseliyordu,
Takılarak çam doruklarına..
Çağıldayan sel deresi gibi coşkundum;
Uykulu gözlerim dolarak sevinç,
Göl sularına açtım: penceremi.

Bulutlu bir orman yeşiliydi önümüz:
Yelken yelken ucup gitti bulutlar..
Nilüfer goncalarını uyandıran yel,
Ve yaban ördeklerinin sesleriyle
Mısra mısra türkü oldu günümüz..

İkimizde şairdik,
Karşılıklı övüyorduk bu güzelliği:
Dumanlar tüterken Samat yaylası'ından,
Çıngıraklı sürüler indi göl kıyısına..
Ve ihtiyar balıkçı,
Suları izliyerek, dönüyordu:
Alabalık av'ından..

Nedim ÇAPMAN

Çocuklarımızı sevelim

Mürvet AKTÜRE

Karnelerin alınmasını müteakip (Çocuk çalışması) mevzulu bir konuşmanın lüzumunu his ettim. Çocuklarımızı daima ileri götürmek, iyiyi güzeli tanıtmak, seciye ve karekter teşekkülüne yardımcı olmak başta gelen bir ata ülküsüdür.

Kırık not alan bir yuvrunun çektiği iztirap ne müthiştir. Yeni filizlenmiye başlıyan bu körpe fidan günden güne solacak , acı ve kötü günler onda tehlikeli bir kanıksama doğuracaktır.. (Aman sende) kelimeleri ağzından evvelâ fısıltı halinde dökülecek ve belkide bu onun için bir kurtuluş perisi gibi görünecektir. Bu en çok tehlikeli mikroptan da korkunçtur, Mademki bir maksat uğrunda çalışıyoruz, mademki üzerine titrediğimiz bu yavrularla hayatımızı ve geleceği süsliyeceğiz o halde bu mariz hastalığa bir çare bulalım. Tembellik ve haylazlık mikroplarını okulla birleşerek öldürelim.

Kıymetli anneler ve sayın babalar: Sizin ve bizim hayatlarımız, günlük hareketlerimiz yavrularımızın gözünden kaçmaz. Vatan severlik, Yurt severlik ve çocuklara vereceğimiz iyi örneklerle başlar. Çocuğunuz sudan sebeplerle okulu terk ederse, okuldan sonra sizin kontrolünüzden mahrum kalırsa, okul size uzak, öğretmenler sizden ayrı insanlarsa gayelerimize erişmek bahtiyarlığından uzaklaşmış oluruz. Çocuklarımızı sevelim onlara lâyık olan kıymetlerini verelim. Elimizden gelenleri yapalımki gelecekte çekilen her hangi bir acı vicdanlarımızı sızlatmasın.

GEREDE'DE FOLKLÖR DENEMELERİ

SOHBET

(Arkadaşımız Hayrettin Yalçın'ın Gerede sohbet etüdünün ikinci kısmı yanlışlıkla birinci kısım yerine geçen sayımızda çıkmıştır. Bu sayımızda birinci kısmı okuyucularımıza veriyoruz. Bundan sonraki etüdleri üçüncü kısım olarak devam edecektir. Okuyucularımızdan özür dileriz.)

Hayrettin YALÇIN

Memleket folklörü emek verecek, kafa yoracak değer ve ehemmiyette kapalı kalmış, üzeri ihmal örtüsü ile örtülmüş millî bir hazinemizdir. Ben bu hazinenin değerlerinden bir zerreyi belki meydana çıkarabilirim ümidile bir amelelik yapmıya yeltendim.

Doğup büyüdüğüm Geredenin çocukluk çağımda büyüklerden merakla dinlediğim, görmek, öğrenmek hevesiyle daha o zaman bende bir araştırma arzusunu doğuran halka halk dili ve halk zevki ile hitap eden sohbet âlemini folklör bakımından gözden geçirmek istiyorum.

Gerede'de sohbet derneğinin ne zaman başladığını kesin olarak bilmiyoruz. Seksen yüz yaşındaki ihtiyarlar bunun baba ve dedelerinden kalma bir âdet olduğunu söyliyorlar. Yazılı bir metinde tesadüf edemedim. Edindiğim kanaat şudurki; sohbet derneğinin hiç olmazsa Geredede bir kaç yüz yıllık geçmişi vardır.

Derneklerin eylence ve törenlerinin tetkikinde bazı esaslı maksatların güdüldüğü anlaşılmaktadır. Bunları şöylece tesbit edebiliriz:

A — Geredenin uzun süren kış mevsiminde bunalanları ve kendine bir meşguliyet, eylence arayan halkın bilhassa gençlerin bu arzusunu karşılamak.

B — O günkü cemiyet telâkkisine göre evden çarşıya velisiz başlı başına çıkmıya izinli sayılabilecek; bıyıkları yeni terlemiş ve iş hayatına atılma çağına gelmiş çocukluktan delikanlılığa geçmiş olan gençlere yeni girecekleri cemiyet bayatı arasında lâzım olacak bilgileri, muaşeret usullerini öğretmek mert ve olgun bir erkek yetiştirmek için bir terbiye ocağı kurmak.

Öyle bır ocakki derli toplu, ahenkli ve şerefli. Bu bakımdan sohbet

alemleri birer gençlik teşkilâtı manzarası arzeder. Bu ocaktan yetişen genç emsali arasında üstün, ocaktan kovulan gençse ahlâksız sayılırdı. Bu ahlâksızlık yalnız sohbet âleminin çerçevesi içinde kalmaz, o ferdin içtimaî ve ekonomik hayatının kol saldığı her yere kadar uzanır. Böyle bir hale meydan verilmemesi göz önünde tutularak olsa gerekki her sohbetin başında sohbeti terk eden Ali isminde birine söylenen şarkıyı bir ibret levhası gibi tekrarlarlar.

„Ali'nin yanar lâmbası aman aman...
Alnında kara damga-ı
Hacı Yakup sohbet baba ı, aman aman..
Yemeyiz böyle sohbeti
Çekmeyiz böyle mihneti."

C — Ekonomik bakımdan esnaf cemiyetlerine bağlı olanları içtimaî bakımdan da bir ocağa bağlamak.

Şimdi ben ocağın kuruluşundan başlıyarak sohbeti anlatmıya çalışacağım.

KURULUŞ:

Her sene sohbet yakmak (manalı sözde sohbet yapmağa erkek evlatocak yakar, sözündeki gibi sohbet yakmak denir.)

İsteyen gençler kış mevsimi başlamadan evvel toplanarak üzerlerinde otorite tesisine muktedir, eski sohbetçilerden yaşlıca bır zatı kendilerine baş seçerler. Bunun adı «Başeski» dir. Başeski de güçlü kuvvetli birisini kendisine çavuş tayin eder. Çavuş Paşeskinin icra uzvudur. İdare kurulmuştur. Başeski münasip bir günde gençleri bir toplantıya çağırır. Aralarında müzakere ederek şu kararları alırlar.

1 — Sohbetçinin çarşıda gidip geleceği kahve hangisi olacaktır.
2 — Sohbete hangi hafta başlanacaktır.
3 — Kaç hafta devam edecek.
4 — Kimlerin evine sohbete gidilecektir. (Her eve sohbete mazbut büyük ve sofası geniş evler lâzımdır.)
5 — Sohbetin masraf işleri nasıl ve kimler tarafından idare edilecektir.

Bu kararlar alındıktan sonra sohbetçiler adeta birlerile kardeş olmuşlardır. Aralarında münazaalı işler kardeşce ve başeski tarafından halledilir.

Sohbet haftanın pazar kurulan gününün (cumartesi) gecesi olur.

Sohbetçi kendi kahvelerinden başkasına gidemez. Kahve adeta onların bir kulübüdür. Kulübün reiside başeskidir. Kahvede her şey temiz ve düzenlidir. Gürültü yoktur. Konuşmalar, oturup kalkmalar, gidip gelmeler başeskinin gözünden kaçmaz. Çalgı takımları arada sırada kahvede çalgı çalar. Maniler, koşmalar okunur. Aşıklardan seçme beyitler söylenir. Gençlere saz ve söz öğretilir.

Sohbetçi sohbete sarhoş gelemediği gibi kahveye sarhoş gelemez ve sarhoş bir arkadaşını da misafir olarak getiremez. Misafir gelenlerinde sohbet adetlerine uymaları lâzımdır.

Güvercinim'e

Geldin pençereme gülerek
Kanatlarında Rüzgârlar.
Gözlerinde titreşen mevsim,
Bahar... Bahar...
Ve bir gün habersiz

Sardı Sonbahar.
Uçtun Pençeremden,
Gözlerimde Umutlar,
Saçlarımda savrulan
Kar... Kar...

Hüseyin ÖZAY

Gerede Halkevinde Bir Müsamere

Bol'unun yorulmak bilmez değerli ve kıymıtli Valisinin pek lütûfkâr yardımile Gerede Halkevlilerinin çalışmalarını görmeğe gidiyoruz.

Valimiz Vilâyette her yeni hareket ve hızın başındadır. Bir genç delikanlıdan daha ateşli ve heyecanlı.. Dr. Sukûti Tükel'in dinamik ve metotlu çalışmaları Bolu için en mükemmel bir örnektir.

Otamobil içinde neş'eli geçen bir yolculuktan sonra Gerede'ye giriyoruz. Halkevinde güler yüzlü dostlarımız bizi karşılıyorlar. Çalışkan çok kıymetli Gerede Kaymakamı ile Halkevi reisimize nazikâne davetlerinden dolayı teşekkür ediyoruz. Bizi sıcak bir odaya aldılar Uyuşmuş ayaklarımıza yavaş yavaş kanın yürüdüğünü hissediyoruz. Etrafıma bakınıyorum. Boludan çıkış kadrosu ve Geredede ki ev sahiplerimiz tamamen odada. Beşuş birbirlerine hal ve hatır soruyorlar.

Samimi bir yemek sofrasından kalktıktan sonra Halkevi salonuna giriyoruz.

Canlı ve alâkalı Gerede muhiti Halkevini doldurmuş.. Sükûnetli bir kaynaşma göze çarpıyor. Bir dakika sonra istiklâl marşının manalı, efsunlayıcı nağmelerini ayakta dinliyoruz. Sonra perde açılıyor.

Gerede Halkevinin bu akşamki proğramı pek zengin. Bütün Halkevliler şüphesizki bu müstesna geceyi hazırlamak için çok çalışmışlar. Her şey kusursuz..

Evvelâ Vedat Nedim. Tör'ün (KÖR)ü oynanacak. Perde yavaş yavaş kalktı. Kör rolünde Ortaokul öğretmeni Fethi, Kadın rolünde öğretmen Türkân; Birisi kaza ve kaderin kendisine yaptığı gadirden mahzun, öteki vazifesi olan güç ve ağır bir aile reisi olmaktan üzgün fakat azimli.

Daha birinci perde kalkarken kıymetli amotörlerimizin duruş ve okuyuşlarından eserin muvaffakiyetle devam edeceğini insan seziyor.

Fethi Olgun, malûmatlı kör ve hırçın kocayı güzel canlandırıyor. Bütün Sükûnetli görünüşüne rağmen ruhunda fırtınalar kaynaşan genç kör bukadar muvaffakıyetle benimsenebilir.

Türkân oyunun bütün yükünü omuzlarında taşıyarak müstesna bir amotör san'atkâr olduğunu bize isbat etti. Okadar san'atkârane bir şekilde ve okadar duyarak oynadığı oyunun ta başından sonuna kadar seyircileri sürükledi. Hepimiz hiç bir amotör sahnesinde bukadar kıymetli ve san'atkâr bir artiste tesadüf etmediğimizde müttefik idik.

Rolünü bukadar iyi benimsiyen ve bukar muvaffakıyetle sonuna kadar devam ettiren Türkânı tebrik ederken Halkevi sahnelerimizde her türlü fedakârlığa katlanarak feragatkârane çalışan bu Türk kızını diğer arkadaşlarına bir gaye ve hedef numunesi olarak göstermeyi borç bilirim.

Salih bey rolünde Ortaokul müdür muavini Asım çok muvaffak oldu. Bilhassa ikinci perdede körün karısıyle yaptığı mükâlemede tam bir artist olduğunu bize ispat etti.

Amca rolünde öğretmen Naci, fesatçı softanın bütün inceliklerini gösterebildi. Arkadaşların bu kıymetli mesailerine küçük Ökten Tezgören'le Yurdanur Taran'ın çocuk rollerindeki tabiiliklerine hayran kaldık.

Bütün eser iyi hazırlanmış, rol taksimleri çok güzel yapılmış çok emekle iyi çalışılmıştı Ufak tefek dekor noksanlarıyla bir parça kusurlu ışık vaziyetinden başka hiçbir hata görmek hemen de kabil değildi.

Kör'den sonra M. Ali Çamlıca'nın (İNSAN SARRAFI) adındaki komedisi oynandı.

Hemen ekserisi Gerede çocukları tarafından oynanılan bu komedi de hayli muvaffakiyetli oldu.

Yalnız bu esere kör kadar çalışmak imkânı bulunmadığını zannediyoruz. Esere biraz daha çalışıldıktan sonra müteakip temsillerinin çok daha muvaffakıyetli olacağı şüphesizdir.

Gayet mükemmel bir külhanbeyi rolü yapan Cevdet Kaynak oyunun en muvaffak san'atkârıydı. Yalnız eşhas tevziatında daha mühim olan avukat hikmet rolüne Cevdetin getirilmesi muvafık olur.

Kayserili Haca rolünde öğretmen Ahmet Ergene mükemmel bir komedi artisti olduğunu isbat etti. Küçük bazı makyaj hataları bertaraf edilirse eseri muvaffak eden en başlı san'atkâr zikredilebilir.

Ermeni Terzi rolünde Asım Yurdakul Kör'deki muvaffakiyetini aratmıyacak kadar canlı ve alâkalı idi.

Avukat Hikmet rolünde Fahri, Otelci rolünde Mehmet Ali antika Tüccarı rolünde Rafet Karakaş, İzmirli Tüccar rolünde' Seyfi Erkan Geredenin bize çok şeyler vadeden san'âtkârlarıdır.

Arkadaşların devamlı çalışma ve alâkaları ile başladıkları işi dal'a mükemmel bir seviyeye çıkaracaklarına ve Halkevinin en kıymetli elamanları olarak memleketlerine daha verimli olacakları tabiidir.

Temsiller arasında ortaokul öğretmeni Fethi, Kemanla Norveç ve Macar müziğinden örnekler verdi. SOLNEJ'in şarkısile Çardaş'ı derin bir zevkle dinledik. Garp muziğinin memleketin halk kitleleri tarafından iyice anlaşılabilmesi için onun mümkün olduğu kadar çok dinlenilmesi ve fırsatta geniş izahlar verilmesi lüzumu Gerede Halkevince nekadar mükemmel anlaşılmış

Tasarruf haftası dolayısile tertiplenen çok güzel bir tablodan sonra Halkevinin ar kolu mensupları ve memleket gençleri millî sazların refaketinde türküler söylediler. Ve mahalli memleket oyunlarından örnekler verdiler.

* * *

Gerede Halkevi bu muvaffak olmuş imtihanile civar halkevlerine örnek bir durumdadır. Himaye ve teşvilerile bukadar canlı ve alâkalı bir birlik vücuda getirebilen KaymakamBay Fahir ve Halkevi Reisi Dr. Ferhan'ı ve hiç bir gayret ve yardımı esirgemeden devamla mesai gösteren Gerede Halkevini en candan tebriklerimizle kucaklarız.

ABANT

Hikâye

Bir Düğün Gecesi

Necmi EREN

Sisli, puslu bir kış gecesi. Çarşının en sapa yerine düşen Belikırık'ın meyhanesinde iki kişiden başka kimse kalmadı. Bunların biri yaban-cı. Öteki sekiz aydır bu küçük Anadolu kasabasında, yeni açılan bir şirkette memur, Dirseklerini kenarları kırık mermer masaya dayamışlar. Hem içiyor, hem konuşuyorlar. Şirketin küçük memuru anlatıyordu.

— Sen hiç küçük bir Anadolu kasabasının kenar mahallesinde yaşadınmı? Ben sekiz aydır yasıyorum kardeşim. Kenar mahalle şehrin göbeğinden fırlatılmış bir çamur birikintisine benzer. Evet, daracık ve çarpık sokaklarile, çoğu sağa sola ve nadiren öne yatmış yamrı yumru kara sıvalı evlerile kenar mahalle bir çamur birikintisine benzer. Buna rağmen o bir âlemdir. kendine mahsus kokuları ve renkleri olan bir âlem. Kenar mahallenin adamları garip kişilerdir. Amma pırlanta gibi adamlardır. Ben bu mahalleyi ve bu mahallede yaşıyan insanları seviyorum kardeşim. Netsem neylesem ayrılmak elimde değil. O, benim her şeyimdir anlıyormusun? Herşeyim. Kenar mahalle benim için ekmek ve toprak kadar azizdir. Diyordu.

Arkadaşı, acemi bir haleti ruhiyenin tesiri altında ne söyliyeceğini şaşırdı. Kadehini bir yudumda çekerek tekrar dinlemeye başladı. Onun şöyle bir hikâyesi vardı.

Kasabaya ilk geldiği gün hapisaneye birinci defa giren bir adamın hüznünü duymuştu. Alışabileceğini sanıyordu. Fakat gün geçtikce kasabanın sessiz hayatı onu sıkmaya başladı Bir gününün diğerinden iğne ucu kadar olsun farkı yoktu. Bazan kendı kendine:

— Yirmi iki yaşımda, bir manastır papazı hayatı süremem ya, diyordu. Kararını verdi. Gidecekti. Fakat beklenmedik bir hadise oldu. Zaten hayat bu değilmidir.? Çoğu zaman ondan beklediklerimizin aksine olarak beklemediklerimizle karşılaşmayız?

Bir gece sazlı, sözlü bir toplantıdan dönüyordu. Ağzına ilk olarak içki koymuştu. Ekseriya yürüyüşlerine güldüğü sarhoşlar gibi sallandığını farkediyor, bir Anadolu türküsünü ıslıkla çalarak yürüyordu.

Kenar mahalleye geldiği zaman, ateş içinde yanan yüzünü ve saçlarını büyük çınarın altındaki pınarda ıslattı. Daha üç adım ayrılmamıştı. Olduğu yerde mıhlanmış gibi kaldı. Oturduğu evin karşısında büyük bir konak vardı.Bu, kasabanın en güzel evidir. Kenar mahalledeki evlerin üstünden bakar. Sahibide konağı gibi mahalleliye tepeden bakıyor. Konağın üst katında, yumuşak ve ılık bir kadın sesi Schuberat'in Lidlerini okadar mükemmel söyliyorduki.. Delikanlı şaşırdı. Kadınlarının hâlâ şalvar giydiği ve uzun dokuma örtüler örttüğü küçük bir Anadolu kasabasında bu bir meseledir. Ses, zaman zaman yükseliyor, alçalıyor. Yavaş yavaş onu âlemine çekiyor bilmediği görmediği sahibesine yakınlaştırıyordu.

Uzaktan, ince bir dumanla örtülü dağlardan ay doğuyor. ayın önünden biçimsiz şekillerile bulutlar geçiyordu. - Şekilleri olmıyan bulutlarda diyebiliriz - .

Ses geceyi rüzgâr gibi dolaştı. Duman gibi sardı. Ve birdenbire susuverdi. Remzi devamını istiyordu. Alafrangayı sevmezdi ama o bu güfteyi ve besteyi değil, insanın iliklerine işliyen sihirli sesi dinliyordu. Evinin kapısını açarken pençerelere bilmem kaçıncı defa baktı. Sarmaşıklarla örtülü balkonda beyazlara bürünmüş biri vardı. Bu incecik dal gibi bir kadın veya bir kızdı. Kolunun kalktığını, sarmaşık dalları arasında birkaç defa sallandığını ve bu acayip selâmlamadan sonra kayboluverdiğini gördü.

*

* *

Tesadüfler ekseriya iyi neticeler vermediği gibi onların mes'ut havasında ince ince tüten felâket kokularınıda adem oğlunun burnu çok zaman duymaz.

Remzi, bir gün kasabanın yakınındaki tarlalardan kıvrılıp dolanarak geçen, kenarlarında kokulu otlar bulunan ince yollarda dolaşırken o sesin sahibi genç kıza tesadüf etti. - Hikayeyi uzatmıyalım - Tanıştılar Başka bir gün uzun uzun konuştular. On gün içinde ruhlarında ve kafalarında birbirlerine yabancı ve gizli bir köşe kalmamıştı.

Genç kız, kendisi gibi zengin ve güzel olan hemcinslerine benzemiyordu. Her türlü kibir ve gururdan uzak; insan sevgisile dolu bir ruhu vardı. Onun kalbi bir faziletler dünyası idi.

— Hayret, diyordu Remzi, Bu kız şimdiye kadar tanıdıklarımın hiç birine benzemiyor.. Saçlarının uzun olmasına rağmen..

Kadın zeki olmalıdır. Zekâsız kadın meyvasız ağaç gibi insana bir şey vermez. İclâlde fevkalade bir zekâ vardı. Şimdiye kadar o kadınları, ne söylediklerini ve ne istediklerini bilmiyen mahlûklar olarak tanırdı. Ekserisi öyle değil midir? Başının içinde boşluğa düşecek bir fikir taşımıyan kadın, moda adı verdiğimiz kasırganın önünde mechul son'un korkunç karanlıklarına doğru, kaderi rüzgâra bağlanmış sarı hazan yaprakları gibi yuvarlanır gider.

İclâlin ruhunda paraya ve lükse kıymet vermiyen asil hisler vardı. Fakat kafasında asalete yer vermiyor, zaman zaman babasının (biz asil aileyiz) demesine sinirleniyordu. Gözlerine başının içindeki fikir ışıklarını aksettiren kadın dünyanın en kıymetli varlığıdır.

İclâlin başı bir ihtilâl kadar güzeldi de. İnsanın içini allak bullak eden bakışlarıda vardı. Benim diyen adam karşısında eriyiverecek gibi olurdu.

Remzinin bunlara kıymet verdiği yoktu. Bunlar şekil güzelliği olduğu için bir gün bozuluverirdi. Fakat asıl güzel olan ruh kendisinden hayatın devamı boyunca hiç bir şey kaybetmez. Remzi, ona bakar bakardıda:

— Sen ne yaman kızsın İclâl, derdi.

Birbirlerini ölesiye seviyorlardı. Fakat dünyada neyin devamı vardır? devamına inandığımız bir çok şeyler yokluk denen uçuruma elimizden bir an içinde kayıp gidivermez mi? Hayatın bir bahar devresi olan ve nâmütenahi görünen gençlik kısa bir sarhoşluktan başka nedir? Shaksepeare (VAROLMAK YAHUT YOK OLMAK) diye neden o kadar düşünmüş acaba!

Bir gün İclâlin akrabasından birile evleneceği haberini kasabada duymayan kimse kalmadı. Remzi son günlerde kendisini göremiyordu. İclâlin babası kızının Remzi ile olan münasebetini, münasebetsizin kirinden duymuş. Bağırmış, çağırmış. Elin züğürdüne o kızını değil hizmetcisini dahi vermez miş.. O, onun dengi mi imiş? Kız da Remzi'yi çıldırasıya seviyormuş.. Ama annesine ve babasına karşı birşeyler söyliyemiyormuş.. Daha bir yığın mişler, mışlar.. Bunları duyduğu zaman kafasına dünyanın bütün karanlıklarının boşaldığını sandı. Her şeyi kırıp dökmek, bağırıp çağırmak önüne gelene çatmak istiyordu.

Nihayet bir gün İclâlin nişanlısı geldi. Pek fena bir gence benze-

miyordu. Çokta zenginmiş.. Delikanlı ilk günlerde Remzi'nin kim olduğunu bilmediği için onada herkese baktığı gibi bakıyordu sonra - bazı şeyler duymuş olmalı - bakışlarındaki mana değişti. Remzi'nin otoritelere baş eymiyen bir ruhu vardı.

Bu herifin bakışları midesini bulandırıyor, kibirli hali canını sıkıyordu.

Ilık ve aydınlık bir pazar günü idi. Tarla yollarında dolaşırken İclâlle nişanlısına tesadüf etti. Nişanlısı kızın kolundan çıkarak:

— Sizinle biraz konuşmak istiyorum, dedi.

— Konuşalım.

Sonra genç kızın duymasını istiyormuş gibi yüksek sesle:

— Siz bir daha buralarda dolaşmazsanız iyi edersiniz, dedi.

Remzi bu sözün içinde gizlenen maksadı anlıyordu. Bir zamanlar kendisi için hayatından aziz olan sevgiliye baktı renkten renge giriyordu. Dudaklarında müstehzi bir tebessümle:

— Neden acaba, dedi, yeni bir yasak mı var?

Öteki bu sefer kuyruğuna basılmış bir yılan yibi asabileşiverdi.

— Neden olduğunu gösteririm sana, eşek herif defol buradan.

Remzi'nin beyni attı. Kendisini göstermek için dişisinin yanında öten bu herifin yakasından tutarak:

Göster ulan erkeksen, deyip, çenesine bir yumruk savurdu. -Yakasından tutmasaydı herif belki yıkılıverecekti- İkinci yumruğunu vurmağa hazırlanırken aralarına giren iclâl yaşlı gözlerini, remzinin asabiyetten parıl parıl yanan gözlerine çevirerek:

— Remzi, dedi, yapma. Ağlıyor gibi idi. Remzi elini genç kızın elinden çekerek:

— Sizinle istediğiniz zaman daha uzun konuşabiliriz efendi. Dedi. Ve yürüyüp gitti.

*

* *

İki arkadaş sallanarak belikırık'ın meyhanesinden geç vakit çıktılar. Remzi arkadaşını yattığı otele bırakıp evine yollandı. Rasim beyin konağının kapıları ağzına kadar açıktı. Camlardan parça parça ışıklar dökülüyor, saz seslerine gürültüler, kahkahalar karışıyordu. Bu gece bütün kasaba halkı burada. Evin arka tarafına geçti.

Orta katta balkonun yanındaki odada iclâle beyaz düğün elbiseleri-ni giydirmişler etrafına toplanan genç kızlar onu süslüyorlardı. Remzi birdenbire içinde birşeylerin döndüğünü hissetti. Balkonun direklerinden birine tırmanarak yukarı kadar çıktı. Oradan pencereye geçti. Eli ile camı itince pencere açılıverdi. Gürültüden içeridekiler pencerenin açıldığını duymadılar. çeketinin cebinden çıkardığı tabancayı saklıyarak İclâle seslendi. İçeridekiler şaşırdılar. İclâl evvelâ durakladı. Kederli yüzü mütebessimdi. Sonra cama kadar gelerek:

— Remzi, dedi, boğazına hıçkırıklar takılıyor konuşamıyordu. Yaşlı gözlerini gözlerinde korkunç şeyler dolaşan delikanlıya çevirerek:

— Git Remzi, allah aşkına git. Görürlerse mahvoluruz.

— Gideceğim İclâl, gideceğim. Ama senide beraber götüreceğim. İclâl onun saçlarını okşuyor, ağlıyordu . Remzinin gözleride bulutlu. Birdenbire içinden soğuk şeyler geçen delikanlı bir zamanlar bakmıya kıyamadığı sevgilinin göğsüne tabancasının namlusunu çevirip ateşledi. İclâl bir ah bile demeden ellerini yavaş yavaş onun saçlarından çekip olduğu yere yığılıverdi. Güler gibi bir hali vardı. Odakiler bağırıştılar. Bir takım sesler duyuldu . Remzi son bir defa daha göğsünden kan akan sevgiliye baktı. Kan ne güzel şeydi.

Onunda yüzünde tuhaf bir gülümseme vardı. Sonra birdenbire tabancanın namlusunu ağzına koyup tetiğini çekiverdi. Ve içi dolu bir çuval gibi tutunduğu yerden bahçeye düştü.

*

* *

Rasim beyin kızının cenazesi misli görülmemiş bir kalabalıkla mezarlığa gitti. bütün memurlar, başta kaymakam olduğu halde Rasim beyin etrafını sarmışlardı.

Remziyi akşamki arkadaşı' Belikırık ve meyhanesinin müdavimlerinden üç külhanbeyi ile kenar mahallenin bir kaç garibi fıkara mezarlığına gömdüler. Söylemesini unutmıyalım İki de çingene delikanlısı vardı.

Bolu Halkevi Çalışmaları

Edebiyat Kolu:

Diğer aylarda olduğu gibi Edebiyat kolu haftalık toplantılarına muntazaman devam etmiş, Nedim ve Namık Kemal için birer gece tertip etmiştir.

Spor:

Halkevimiz Gerede de bir kayak kursu açılmasına karar vermiş ve kursun hazırlıklarına başlanmıştır.

Ar Kolu

Halkevimizde yapılan aile taplantılarına ar komitesinin millî saz ve caz gurupları iştirak etmiş, yetiştirilen genç bandocuların çalışmalarına hız verilmiştir.

Yardımlar:

Sosyal yardım kolu müracaat eden muhtaç vatandaşlarımıza para yardımları yapmıştır.

Toplantılar:

Bu iki ay içinde haftanın her cumartesi günü aile toplantıları yapılmıştır.

Yılbaşında Sosyol Yardım kolu menfaatine bir balo tertip edilmiş ve ayrıca bir nişan merasimi yapılmıştır. Toplantılarda millî sazlar ve oda müziği dinlenmiştir.

Mudurnu Halkevi Çalışmaları

Temsil :

Mudurnu Halkevinin hazırladığı (GÖMDÜĞÜM O CİHAN) adındaki piyes üç defa temsil olunmuş ve halkın derin taktirlerine mazhar olmuştur.

Ar Kolu:

Millî sazlar halka dinletilerek millî oyunlar gösterilmiş ve müzik kolu sanatkârları her toplantıya iştirak etmiştir.

Toplantılar:

Hafta da bir gün köycülük geceleri tertip edilerek şehire gelen köylüleri Halkevine toplamak imkânı bulmuştur.

Mudurnu Muhabiri
Ziya Öztürk

Bolu. Vilâyet Matbaası

ABANT

BOLU HALKEVİ KÜLTÜR DERGİSİ

SAYI : 4 Ocak - Şubat 1945 CİLT : 1

İçindekiler

Garcia'ya Mektup . . . . Elbert Hubbard'dan çevrilme
Çocuklarda Ruh Sağlığının önemi . . . . Dr. Mebuse SÜRMELİ
Bolu Hatıraları : Allâme Efendi . . . . Talât ONAY
Atamın Dağlarında (Şiir) . . . . Hayrettin YALÇIN
Ormanda Müşterek Hayat. . . . . Sakıp SÜRMELİ
Ankara'dan Bolu'ya . . . . Murtaza ÖZIŞIK
Bolu'da Çiftçi ve Toprak . . . . Muzaffer ÖNHON
M. Zekâi Konrapa . . . . Halit AKPINAR
Bugünkü şiirde Harp ve Sulh . . . . Melih BAŞAR
Gerede Kayak Kursu . . . . Halit TİMOÇİN
Bolu Halkevi Çalışmaları . . .